

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 143/2026-13

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu a sudcov Ladislava Duditša a Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKČNÉ ČERNOJEDNÁČKY] zastúpenej Advokátska kancelária VICTORIA, s.r.o., Stránska 3155/7, Banská Bystrica, proti rozsudku Okresného súdu Lučenec sp. zn. VK-13C/9/2019 z 28. decembra 2020 a proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 12Co/44/2021 z 2. júna 2022 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkové okolnosti prípadu

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 2. decembra 2025 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Okresného súdu Lučenec (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. VK-13C/9/2019 z 28. decembra 2020 (ďalej len „napadnutý rozsudok okresného súdu“) a rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 12Co/44/2021 z 2. júna 2022 (ďalej len „napadnutý rozsudok krajského súdu“). Navrhuje napadnuté rozsudky zrušiť.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka bola žalovanou v spore o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam.

3. Napadnutým rozsudkom okresného súdu bolo určené, že žalobkyňa (Slovenská republika v zastúpení LESY Slovenskej republiky, štátny podnik) je výlučným vlastníkom dotknutých nehnuteľností. Okresný súd dospel k záveru, že sťažovateľka síce nadobudla nehnuteľnosti v roku

2019 od dedičov po zomrelom [REDAKOVANÉ], avšak tí neboli vlastníkmi nehnuteľností v čase ich prevodu na sťažovateľku, keďže predmetné nehnuteľnosti, ktorých vlastníkom bol pôvodne [REDAKOVANÉ], boli v roku 1936 predané v dražbe v prospech vydražiteľa Sporiteľňa v Litomyšli a následne v roku 1948 boli nehnuteľnosti v rámci pozemkovej reformy podľa zákona č. 142/1947 Sb. o revisii prvej pozemkovej reformy v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 142/1947 Sb.“) prevzaté do vlastníctva štátu. Okresný súd ďalej poukázal na to, že boli splnené aj podmienky na vydržanie predmetných nehnuteľností, keďže žalobca ich užíval a obhospodaroval od roku 1948, pričom k prerušeniu jeho držby došlo až zápisom vlastníckeho práva v prospech sťažovateľky.

4. Krajský súd svojím napadnutým rozsudkom vydaným na podklade odvolania sťažovateľky napadnutý rozsudok okresného súdu podľa § 387 ods. 1 a 2 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) ako vecne správny potvrdil. Konštatoval, že do 1. januára 1951, teda v čase, keď došlo k prevzatiu nehnuteľností zo strany štátnych lesov, sa vlastníctvo zapisovalo do pozemkovej knihy. Vlastníkom nehnuteľnosti zapísanej do pozemkovej knihy mohol byť spravidla len ten, kto bol v pozemkovej knihe ako vlastník zapísaný. Z tohto pravidla však existovali výnimky, a to pri vydržaní, dedení, dražbe a pri nadobudnutí nehnuteľností aktom štátu. Uvedené podľa krajského súdu vysvetľuje, prečo v pozemkovej knihe nemusela byť zapísaná ako vlastník Sporiteľňa v Litomyšli (dražba), resp. po roku 1948 štát (prevzatie). Pri obnove zničenej pozemkovej knihy bol nesprávne zapísaný ako vlastník sporných nehnuteľností zomrelý [REDAKOVANÉ]. Krajský súd poukázal na nemožnosť platne previesť vlastnícke právo k nehnuteľnosti na inú osobu, ak je vlastník vedený v katastri nehnuteľností na základe absolútne neplatného právneho úkonu. Dedič po zomrelom vlastníkovi nemohol nadobudnúť nehnuteľnosti v dedičskom konaní, keď samotný poručiteľ nebol ku dňu svojej smrti ich vlastníkom. Následne ani sťažovateľka nemohla nadobudnúť vlastníctvo na základe kúpnej zmluvy uzatvorenej s takýmto dedičom. Napokon aj krajský súd podporne poukázal na splnenie podmienok vydržania.

5. Sťažovateľka podala proti napadnutému rozsudku krajského súdu dovolanie z dôvodov podľa § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. a) CSP, o ktorom rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) uznesením sp. zn. 1Cdo/50/2023 z 26. augusta 2025 (ďalej len „dovolacie uznesenie“) tak, že ho odmietol. K námietke sťažovateľky o nedostatku aktívnej procesnej legitímácie žalobcu poukázal na závery napadnutého rozsudku okresného súdu a napadnutého rozsudku krajského súdu, osobitne na možnosť prechodu vlastníctva na štát s odkazom na § 6 ods. 1 zákona č. 142/1947 Sb. Ak sťažovateľka poukazovala na argumentáciu okresného súdu a krajského súdu aj vydržaním predmetných nehnuteľností, tento argument bol okresným súdom a krajským súdom vyjadrený ako tzv. *obiter dictum*, pričom základ ich argumentácie predstavovalo práve nadobudnutie nehnuteľností na základe zákona č. 142/1947 Sb. Ak teda sťažovateľka tvrdila nesprávnosť právneho posúdenia otázky vydržania, táto nebola pre vyriešenie predmetu konania nosnou. Najvyšší súd ďalej uviedol, že sťažovateľka prezentovala vo svojom dovolaní argumentáciu rozhodnutiami ústavného súdu, túto však pred okresným súdom a krajským súdom vôbec neuplatnila, a preto na ňu najvyšší súd nemohol v dovolacom konaní prihliadať. Vo vzťahu k tvrdenému nesprávnemu právnomu posúdeniu ochrany dobrej viery pri nadobúdaní vlastníckeho práva sťažovateľka podľa najvyššieho súdu nenaformulovala a nepomenovala právnu otázku, od ktorej vyriešenia by záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, resp. v tomto smere nevysvetlila

odklon od ustálenej rozhodovacej praxe. Najvyšší súd následne objasnil vývoj svojej judikatúry k zásade *nemo plus iuris* a prípadného prihliadania na *bona fides* (princíp ochrany vlastníckeho práva pôvodného vlastníka a princíp ochrany dobrej viery ďalšieho nadobúdateľa) s tým, že pri ich kolízii je potrebné v zmysle judikatúry ústavného súdu, na ktorú poukazovala aj sťažovateľka, prihliadať na princíp všeobecnej spravodlivosti a konkrétne okolnosti daného prípadu. Najvyšší súd dovolanie sťažovateľky v časti namietanej zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP podľa § 447 písm. c) CSP odmietol ako dovolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné, a v časti namietaného nesprávneho právneho posúdenia podľa § 421 ods. 1 CSP ho odmietol podľa § 447 písm. f) CSP ako dovolanie, v ktorom dovolačí dôvod nie je vymedzený zákonom predpokladaným spôsobom.

II.

Argumentácia sťažovateľky

6. Sťažovateľka pred ústavným súdom namieta, že okresný súd a krajský súd neprihliadali na skutočnosť, že žalobca sa správal iba ako správca nehnuteľností neznámeho vlastníka, nie ako samotný vlastník, a to až do času, kým si dedičia po tomto neznámom vlastníkovi nezačali uplatňovať svoje vlastnícke práva. V nadväznosti na uvedené nemohlo podľa sťažovateľky dôjsť k splneniu podmienok vydržania nehnuteľností. Okresný súd a krajský súd taktiež nedostatočným spôsobom posúdili otázku, či okruh nehnuteľností, ktoré boli predmetom dražby v roku 1936, zahŕňa aj nehnuteľnosti, ktoré sú predmetom sporu. Okresný súd nesprávne posúdil titul nadobudnutia nehnuteľností, konkrétne rozhodnutie z roku 1948 vydané na základe zákona č. 142/1947 Sb. Okresný súd v odôvodnení svojho napadnutého rozsudku neprihliadal na nález ústavného súdu vo veci sp. zn. IV. ÚS 294/2012 zo 7. februára 2013. Podľa sťažovateľky všeobecné súdy nedostatočným spôsobom chránili jej dobrú vieru pri nadobúdaní vlastníckeho práva. Ak žalobca poukázal na uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 1VOBdo/2/2020, toto podľa sťažovateľky nie je plne aplikovateľné na skutkový stav danej veci. Sťažovateľka zdôraznila, že v dobrej viere nadobudla nehnuteľnosti od dediča pôvodného neznámeho vlastníka, a preto od nej nemožno spravodlivo požadovať, aby si nad rámec rozhodnutia o dedičstve preverovala skutočnosť z 30. a 40. rokov minulého storočia. Neobstojí ani tvrdenie krajského súdu, že sťažovateľka ako nadobúdateľka podnikajúca v drevospracujúcom priemysle si mala preveriť, kto predmetné nehnuteľnosti obhospodaruje. Bol to práve žalobca, kto bol po celý čas pasívny a svojou pasivitou spôsobil stav, ktorý bolo potrebné riešiť súdnou cestou. Napokon sťažovateľka tvrdí, že u nej došlo k porušeniu doktríny legitímnych očakávaní ako kategórie právnej istoty.

7. Pokiaľ ide o lehotu na podanie ústavnej sťažnosti, sťažovateľka jej zachovanie odvodila z § 124 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

8. Predmetom ústavnej sťažnosti je namietané porušenie základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a jej práva na spravodlivé konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru

napadnutým rozsudkom okresného súdu a napadnutým rozsudkom krajského súdu, ktoré boli vydané v spore o určenie vlastníckeho práva.

9. Ústavný súd ústavnú sťažnosť predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde. Na predbežnom prerokovaní preskúmal, či ústavná sťažnosť obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde) a osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

III.1. K namietanému porušeniu práv napadnutým rozsudkom okresného súdu:

10. Pokiaľ ide o namietané porušenie práv sťažovateľky napadnutým rozsudkom okresného súdu, vo vzťahu k nemu nie je ani s odkazom na § 124 zákona o ústavnom súde zachovaná lehota na podanie ústavnej sťažnosti, keďže napadnutý rozsudok okresného súdu nebol napadnutý mimoriadnym opravným prostriedkom. Zároveň a predovšetkým je však ústavná sťažnosť v tejto časti neprípustná.

11. Z čl. 127 ods. 1 ústavy totiž vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne.

12. Podľa § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde je ústavná sťažnosť neprípustná, ak o ochrane základných práv a slobôd sťažovateľa vo veci, ktorej sa ústavná sťažnosť týka, je príslušný rozhodovať iný súd alebo ak sťažovateľ nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv.

13. V predmetnej veci je zrejmé, že sťažovateľka mala možnosť podať proti napadnutému rozsudku okresného súdu odvolanie, o ktorom rozhodoval krajský súd svojím napadnutým uznesením a v právomoci ktorého bol vecný prieskum všetkých sťažovateľkou uplatnených námietok.

14. V tejto časti bolo vzhľadom na uvedené ústavnú sťažnosť potrebné odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde.

III.2. K namietanému porušeniu práv napadnutým rozsudkom krajského súdu:

15. Ústavný súd konštatuje, že sťažovateľka pred najvyšším súdom namietala existenciu tzv. vady zmätočnosti [§ 420 písm. f) CSP]. Sťažovateľka všetky svoje námietky, ktoré uplatňuje vo svojej podanej ústavnej sťažnosti proti napadnutému rozsudku krajského súdu, uplatnila aj pred najvyšším súdom ako súdom dovolacím. K odmietnutiu sťažovateľkou podaného dovolania došlo po meritórnom prieskume námietok podradených pod namietanú zmätočnosť podľa § 420 písm. f) CSP a v časti namietaného nesprávneho právneho posúdenia podľa § 421 ods. 1 CSP najvyšší súd dovolanie sťažovateľky odmietol z dôvodu, že sťažovateľka dovolací dôvod nevymedzila zákonom predpokladaným spôsobom.

16. V skutočnosti teda najvyšší súd námietky sťažovateľky meritórne preskúmal, resp. časť z nich nemohol preskúmať z dôvodu na strane sťažovateľky, keď (i) sťažovateľka síce vymedzila právnu otázku, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu (krajského súdu), podľa najvyššieho súdu však nešlo o otázku, na ktorej bol samotný napadnutý rozsudok založený (otázka dobromyseľnosti držby, ktorá bola uvedená iba ako *obiter dictum*), (ii) resp. pri odkaze na rozhodnutie ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 294/2012 sťažovateľka nenaformulovala právnu otázku, na ktorej riešení krajský súd založil svoj napadnutý rozsudok (bod 5 tohto uznesenia).

17. Sťažovateľka sa tak svojou ústavnou sťažnosťou v podstate usiluje o duplicitné preskúmanie napadnutého rozsudku krajského súdu na základe tých istých námietok, ktoré už boli, čo sa týka podstaty veci, preskúmané najvyšším súdom ako súdom dovolacím.

18. K otázke konkurencie dovolania a ústavnej sťažnosti ústavný súd zaujal vo svojej judikatúre opakovane právny názor, ktorý bol do dôsledkov vysvetlený v uznesení ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 404/2022 zo 6. septembra 2022 (uverejnené pod ZNaU 84/2022) v znení: I. Nie každé rozhodnutie o mimoriadnom opravnom prostriedku spôsobuje zachovanie zákonnej lehoty na podanie ústavnej sťažnosti vo vzťahu k rozhodnutiu, ktoré bolo mimoriadnym opravným prostriedkom napadnuté, zohľadňujúc predovšetkým subsidiaritu konania o ústavných sťažnostiach, preto posledná veta § 124 zákona o ústavnom súde o zachovaní tejto lehoty je určená na to, aby sťažovateľ v ústavnej sťažnosti mohol uplatniť námietky neuplatniteľné v mimoriadnom opravnom prostriedku. Ak by rozhodnutie o dovolaní bolo negatívne, má sťažovateľ pri zachovaní princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu možnosť napadnúť ústavnou sťažnosťou rozhodnutie dovolacieho súdu. Pokiaľ ide o námietky proti dovolaním napadnutému rozhodnutiu, ktoré nebolo možné uplatniť v dovolacom konaní, je možné ich potom uplatniť súčasne, ale až v ústavnej sťažnosti. Lehota na podanie ústavnej sťažnosti ústavnému súdu bude považovaná za zachovanú aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu všeobecného súdu (začína plynúť podľa § 124 poslednej vety zákona o ústavnom súde). II. V prípade podania dovolania (iného opravného prostriedku) a súčasne, resp. pred rozhodnutím v tomto opravnom konaní, aj ústavnej sťažnosti ústavný súd ústavnú sťažnosť odmietne pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie; to nebráni postupu podľa druhého odseku bodu I (obdobne IV. ÚS 471/2022, IV. ÚS 534/2022, IV. ÚS 24/2023, IV. ÚS 425/2023, I. ÚS 79/2025, I. ÚS 64/2026).

19. Sťažovateľka vo svojej ústavnej sťažnosti neuviedla námietky, ktoré by neboli uplatniteľné pred najvyšším súdom v mimoriadnom opravnom prostriedku, teda ňou podanom dovolaní.

20. Pre úplnosť ústavný súd opätovne poukazuje na skutočnosť, že sťažovateľka dovolacie uznesenie, v ktorom najvyšší súd preskúmal ňou uplatnené námietky proti napadnutému rozsudku krajského súdu (pozri bod 5 tohto uznesenia), v tejto svojej ústavnej sťažnosti nenapadla.

21. Vzhľadom na už uvedené ústavný súd ústavnú sťažnosť aj v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. d) v spojení s § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde z dôvodu neprípustnosti, pretože právomoc najvyššieho súdu v dovolacom konaní predchádza právomoci ústavného súdu.

22. Keďže ústavná sťažnosť bola ako celok odmietnutá, rozhodovanie o ďalších návrhoch sťažovateľky stratilo svoje opodstatnenie.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. februára 2026

Libor Duľa
predseda senátu